РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всї листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер, 29-го серпня 1918. Ч. 103. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Thursday, August 29, 1918. No. 103.

НІМЦІ УСТУПАЮТЬ НА ЛІНІЮ ГІНДЕНБУРГА.

Австро-угорські війска у Франції заняли становища напроти лінії американських війск.

Укр. правительство проголосило невтральність. Не позволило втягати Українців до сибірської армії.

Ґенерал Горват здобув повну власть на далекім сході. - Східно-сибірське правительство повалене.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА У ФРАНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

УСПІХИ АМЕРИКАНЦІВ В ОКОЛИЦІ ФІСМ.

Американці відбили німецькі напади в Альзаціï.

ВАШІНҐТОН, 26. серпня. — Рапорт ґенерала Першінґа до департаменту війни, який подає звіт з вчерашних военних операцій у Франції, звучить:

Секція А: **В місцевім бою на захід від Фісм** (над рікою Весль) **наші війска здобули дещо терену і взяли трохи полонених.**

Секція Б: **В Альзаціï наші війска відбили з втратами напад неприятеля.**

АВСТРО-УГОРСЬКІ ВІЙСКА НАПРОТИ БОЕВОГО ФРОНТУ АМЕРИКАНЦІВ.

Одержано певні вісти, що вони становлять резерву для німецької армії.

З АМЕРИКАНСЬКОЮ АРМІЕЮ У ФРАНЦІЇ, 26. серпня. — **Австрійські війска відкрито напроти становищ деяких американських полків.**

Нема однак ще доси певности, чи вони вже находять ся в першій лінії боевого фронту. На кождий случай вони становлять резерви, як се подають зовсім достовірні інформації.

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

АНҐЛІЙСЬКІ ВІЙСКА ДІЙШЛИ ДО ЛІНІЇ ГІНДЕНБУРҐА.

Від 21. серпня полонили 21.000 Німців.

ЛОНДОН, 27. серпня.—Анґлійський урядовий звіт звучить:

„Нині рано наші війска, які переправили ся через ріку Скарп, продовжали свій наступ дальше. **Переломивши опір неприятеля на давній оборонній лінії з дня 21. марта (так званій лінії Гінденбурґа), канадійські війска вдерли ся глибоко в німецькі становища і здобули Шерісі, Віз-ен-Артоа та Боа-ді-Сар.** Взято також чимало полонених.

„На полудне від Бапом анґлійські війска здобули знова терен помимо сильного опору неприятеля. Наші війска дійшли до західного краю села Флер.

„Число Німців, полонених в битвах від 21. серпня, виносить поверх 21.000".

ФРАНЦУЗИ ЗАНЯЛИ МІСТО РОЕ.

Поверх 1.100 Німців взято в полон.

ПАРИЖ, 27. серпня.—Француський урядовий звіт доносить:

„Неприятель був приневолений нині уступити дальше назад по обох сторонах ріки Авр.

„На 20-кільометровім фронті наші війска посунули ся о 4 кільометри наперед. Наші війска заняли Ґалї, Фнасар, Кремері, Ґріні, Карпік Рое, Бокур і Крапомесніль.

„Перестрілка артилерії відбувала ся з великою силою в околиці Лясіні та на боевім фронті між Оаз і Еною.

„В нинішних битвах взяли ми поверх 1.100 полонених. Між полоненими находить ся 36 офіцирів, а між тими двох командантів батальонів".

КРОВАВА БИТВА КОЛО БАПОМ.

Німці знищили велике число тенків.

БЕРЛІН, 27. серпня. — Німецький урядовий звіт звучить:

„Анґлійські і канадійські війска перевели головний наступ на полудне від ріки Скарпи, маючи на цїли переломити давну боеву лінію. Їх наступ здержано по обох строонах дороги Аррас-Камбре.

„Наступ в напрямі Шерісі ударемнено, заки неприятель дійшов до сеї місцевости.

„Неприятель продовжав свої напади по обох сторонах міста Бапом, уживаючи великої скількости тенків. На північ від Бапом був осередок битви. По кількох безуспішних нападах неприятелеви удало ся доперва вечером стати ногою на горбках, на північний захід від Бапом.

„На полудневий захід від Бапом неприятель заняв по тяжких втратах Тільой і Мартенпіїш. Прочі напади, які тривали до пізного вечера, відбито з тяжкими жертвами для неприятеля.

„Богато знищених тенків лежить перед і за побоевищем".

НА СИБІРИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ҐЕНЕРАЛ ГОРВАТ ДИКТАТОРОМ СХІДНОЇ СИБІРИ.

Повалене східно-сибірського правительства відбуло ся без проливу крови.

ВЛАДИВОСТОК, 25. серпня. — **Ґенерал Плешков, шеф штабу російських війск на Сибіри і в Манджурії, який ділає в імени ґенерала Горвата, провідника противбольшевицьких війск, проголосив військову диктатуру, маючи під своєю контролию всі російські війска на далекім сході. Війска російських добровольців перейшли зовсім на сторону ґен. Горвата.**

Сибірське правительство опинило ся в безвихідним положеню, не маючи навіть сили, щоби зорґанізувати якийсь опір.

Заграничні представителї відбувають конференцію над положенем.

Проливу крови не було.

Про політичне становище ґен. Горвата нема доси жадних певних вістий. Ґен. Горват проголосив був себе вже давнійше диктатором Сибіри. Але проти нього основано у Владивостоці по поваленю большевиків окреме східно-сибірське правительство, яке стояло в тісних зносинах зі західно-сибірським правительством в Омску, творячи отсим провізоричне правительство для цілої Сибіри. Східно-сибірське правительство вело через довший час переговори з ґен. Горватом, які однак не довели до жадного успіху.

Ґенерал Горват був від початку свого виступу на Сибіри противником большевицького режіму. З другої знова сторони він противив ся також інтервенції алїянтів, а передівсім Японії на Сибіри.

Давнійші вісти з Відня доносили знова, що ґен. Горват стоїть на чолї війск українських. Як звісно, Українці творять в ґуберніях російського далекого сходу і на кольоніях в Манджурії 80% цілого населеня. Инші знова телеґрами представляють ґен. Горвата яко покровителя російської буржуазії.

Переговори з ґен. Горватом без успіху.

ВЛАДИВОСТОК, 26. серпня. — **Переговори між ґенералом Горватом, самозванчим диктатором Сибіри, а провізоричним правительством східно-сибірським станули на мертвій точці.**

До порозуміня не прийшло, бо обі сторони предложили взаїмно недостаточні уступки.

Омське і владимостоцьке правительства стоять зі собою в порозуміню.

ВАШІНҐТОН, 23. серпня. — **Телеґрами, які надійшли до департаменту загр. справ, потверджують попередні вісти, що противбольшевицькі правительства в Омску і у Владивоці е в повнім порозуміню так, що можна приняти, що в дійсности ціла Сибір находить ся під одним правительством. Лише мала частина Сибіри, а іменно в околиці Іркутска, находить ся під контролию большевиків, які в сей спосіб становлять перешкоду до співділаня обох сибірських правителств. Большевицьким війскам помагають бувші німецькі і австрійські полонені.**

Большевики рекрутують селян і полонених.

Люди, які прибули до Владивостока з Хаборовска, оповідають, що від часу, коли добровольці перестали зголошувати ся, большевики збільшують свою армію через рекрутоване селян в усурійськім краю. В ряди большевицької армії зголошують ся також козаки і бувші полонені.

Побіда ґен. Семенова на большевиками.

ПЕКІН, 23. серпня. — Ґен. Семенов, які обіймив команду над кількатисячною армією Чехо-Словаків, зробив напад і побив мадярсько-большевицький відділ в Мотсієвській. Місто і богато полонених, між тими велике число ранених, опинили ся в руках ґен. Семенова.

Співділане Японців, які післали поміч на хіньску границю, уможливило наступ проти большевиків.

Военні операції на Сибіри розпочали ся.

ЛОНДОН, 23. серпня. — Лорд Роберт Сесіл, заступник міністра загр. справ, подав до відома одержані з Владивостока вісти, які доносять, **що чесько-словацькі війска на Забайкалю здобули місто Берхадинск, на полудне від Байкальського озера, і віднесли повну побіду над війсками большевиків.**

Над рікою Усурі, на північ від Владивостока, прийшло до завзятої битви між війсками алїянтів і большевиків. Війска алїянтів, маючи проти себе числом переважаючого неприятеля, були приневолені уступити, як се доносить знова телеґрама з Харбіна, датована в середу. В битві брали участь також війска француські і анґлійські, але головний тягар спочивав на війсках чесько-словацьких. Японські війска були помічні в переведеню відвороту.

Большевицькі монітори, які оперують на озері Ганка, остріливали ліве крило алїянтів і здержали резерви Чехо-Словаків, які спішили на поміч. Команда в большевицькій армії е в німецькій мові.

Ріка Усурі становить східну границю манджурської провінції.

Бувші московські ґенерали перейшли на сторону Чехо-Словаків.

АМСТЕРДАМ, 23. серпня. — **Ґенерал Дмитрій Г. Щербачев, бувший головний командант російських війск на румунськім фронті, і ґенерал Владимир А. Черемісов, бувший командант російських війск на північним фронті приймили становища комадатів в чесько-словацькій армії,** як се доносить телеґрама з Москви до „Вестфеліше Цайтунґ".

Після упадку Керенського ґен. Щербачев був головним командантом війск на Україні проти большевиків. В січни сього року большевицьке правительство позбавило його всяких прав. Від часу заключеня мира між Україною і центральними державами не було про нього жадних вістий.

Послідна вістка про ґенерала Черемісова була в грудни 1917 р., яка доносила, що большевицьке правительство увільнило його з вязниці.

Критичне положене Чехо-Словаків в Росії.

ВАШІНҐТОН, 26. серпня. — Задачею перворядної ваги е уділене як найскоршої оружної помочи зі сторони Злучених Держав і алїянтів чехо-словацьким війскам на Сибіри. Заходить небезпека, щоби опісля поміч не була запізна.

Так представляеть ся положене чесько-словацьких війск після звітів, в яких вони жадають безпроволочної помочи.

Споминючий урад чесько-словацького міністра заграничних справ видав відозву, щоби прискорено поміч, приречену президентом Вілсоном і алїянтами. У своїй відозві представляе він положене чесько-словацьких війск в центральній Сибіри яко майже безвихідне, де большевицька армія, зложена з червоних сторожий та полонених Німців і Австрійців, мае чиселну перевагу і е добре заосмотрена в оружє і амуніцію. Коли в протягу шістьох тижнів вони не одержать помочи, то загибіль їх е певна.

На Сибіри находять ся дві групи чесько-словацьких війск.

Одна група находить ся у східній Сибіри, а іменно у Владивостоці і його околиці. Ся група одержала вже поміч, бо сюди прибули війска, вислані Японією і Злученими Державами. Сій групі не грозить тепер жадна безпосередна небезпека. Два полки американської піхоти і війска японські е вені дати достаточну поміч сій групі.

Друга, далеко більша група чесько-словацьких війск, е розкинена здовж сибірського зелїзничого шляху, почавши від Іркутска, а іменно від захід. берега Байкальського озера аж до Самари в европейській Росії. Ся група мае у своїх руках отсї міста: Томск, Омск, Челябінск — на Сибіри, Уфа і Самара — в европейській Росії. Віддалене між Томском і Самарою виносить 1.675 миль і коли сей

(Продовжене на стороні 5-тій).

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

УКРАЇНСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ПРОГОЛОСИЛО НА СИБІРИ НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

Мобілізація на Сибіри не дотичить тамошних Українців.

АМСТЕРДАМ, 27. серпня. — Телеграма з Києва до „Райніше Вестфеліше Цайтунґ" в Ессен доносить за російською „Робітничою Ґазетою", **що український ґенеральний консуль в Омску, на Сибіри, подав до відома, що мобілізація, заряджена на Сибіри, не дотичить Українців з причини невтрального становища України.**

Американський, шведський і данський представники, як се додає дальше телеґрама, признали отже невтральність України. Француський і анґлійський представники покищо здержали ся від признаня невтральности України.

ТЕПЕРІШНЕ ПОЛОЖЕНЕ НА УКРАЇНІ.

Артур Ренсом доносить, що большевизм на Україні сильно змагаеть ся.

ЛОНДОН, 27. серпня. — Артур Ренсом, який подае вісти про події в Росії, представляючи їх з точки большевицького погляду, доносить в недільній телеґрамі зі Стокгольму до лондонської часописи „Дейли Нюс" отсе:

„Дня 10. серпня засуджено на смерть і повішено в Києві Бориса Донцова, убийника німецького ґенерала Айхгорна. Страчене відбуло ся публично на шибениці, побудованій на Лукіянівській площі. Доокола площі була уставлена німецька піхота і гармати. Донцов, котрого приведено на місце страченя під сильною сторожию, заховував ся зовсім спокійно. Він відказав ся від звязаня рук і ніг та завязаня йому очий. Німці здіймили зі страченя фотоґрафії. Я бачив почтові картки, видані Німцями, на яких представлено вішане німецьких і австрійських полонених, котрі боролн ся в рядах савєтської армії проти Німців.

„Однак сї методи не могли здержати революційного руху на Україні. Петроградська „Правда" доносить, що селянська армія в силї 40.000 зводить битву з Німцями і українськими державними війсками недалеко зелїзничого шляху в Сквірі. Страйк на Україні також триває дальше.

„Московська буржуазія, яка повернула недавно з Києва, признае, що большевизм на Україні змагаеть ся. В хвилї, скоро лише німецькі війска опорожнять якусь околицю, робітники покидають фабрики і селяни нищать сейчас зелїзниці, орґанізуючи опір проти наїзників. Московська буржуазія плаче над судьбою буржуазії української, яка находить ся між молотом і ковалом від часу, коли Німці на її візвання обіймили всю власть, бо вона знає, що з їх уступленем, прийдуть сейчас савєти до давної власти.

„Українська буржуазія, як також і нарід український взагалі, е за злукою з Росією, очевидно на зовсім відмінних услівях від се було давнійше. Сепаратизм майже зовсім пропав, з виїмкою між галицькими Українцями, які віддідують Київ.

„Німцям удало ся одержати з України заледви осьму часть скількости збіжа, приобіцяного їм на переговорах в Берестю Литовськім. З другої знова сторони Німці не були вслї доставити Україні найбільше конечних знарядів. Україна згодила ся доставити Росії цукру. Зроблено угоду, після якої Україна згодила ся виміняти з Росією за ткацькі вироби 6 до 9 мілїонів пудів цукру.

„На Білоруси панують відносини подібні як на Україні. На чолї поліційної сторожі стоять знеавиджені урядники колишнього царського режіму. Настрій серед населеня е так ворожий, що богато з поліції утікае зі страху перед загальним повстанем, якого в короткім часі надіють ся, не маючи довіря в силу німецьких війск, з поміж котрих всїх молодих жовнірів перенесено на західний фронт.

„В Лівонії головний німецький командант Цайбуш зістав кількома стрілами смертельно ранений в Ропебурґ, коло Венден. Німецький командант небавом опісля помер. Убийник утік, а Німці наложили на повіт, в якім мало місце замордоване, 50.000 марок кари.

„Між німецькими війсками в окупованих ними краях лучають ся часто випадки непослуху. І так приміром недавно німецька дивізія в Херсоні відмовила ся від виконаня одержаних приказів, а в полку, який стоїть залогою в Борисові, жовнірі двох офіцирів убили і богато зранили, і доперва новоприбуті війска здавили ворохобню серед жовнірів".

ОГОЛОШЕНЯ
ДЛЯ ШУКАЮЧИХ РОБОТИ НАХОДЯТЬ СЯ
НА 5-тій СТОРОНІ.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31. 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

„ФОРЕНЕРСЬКІ ПАТРІОТИЗМИ" І УКРАЇНСЬКИЙ ДЕМОКРАТИЗМ.

Богато говорить ся і пишеть ся про українську політику в Злучених Державах підчас теперішної сьвітової війни, так немов би се була не знати яка замотана і складна справа.

В клопоті наші люди люблять зараз дивитись на других та братись наслідувати їх.

От і тепер дехто з Українців (Русинів) спозирає на Поляків, на Сербів, на Чехів, на Жидів і нумо наслідувати їх, а властиво їх політику.

Деякі **польські патріоти** (а найбільше між ними вшехполяків і шляхтичів) втікли з Польщі заграницю, до Франції, Швайцарії, Англії, Америки і давай закладати своє „правительство". „Польскі Комітет Народови", який є в Парижи, а який командирує і ріжними „патріотами" в других державах, вважає себе за щось в роді тимчасового правительства „великої Польщі". Управа того Комітету каже, що він в дійсности не є ще таким правительством, але вже не богато йому до того бракує. Вже має тепер деякі відділи в роді міністерств; вже може видавати польські „пашпорти"; вже має свій леґіон і т. д. Деякі члени того Комітету навіть роблять заходи, щоби держави, які прихильно ставлять ся до нього, признали його за тимчасове польське правительство.

Чехи меньше-більше роблять тесаме, з тою ріжницею, що вони більше рухливі і вже тепер мають свої війска аж на трох фронтах: в Росії, Італії й у Франції. Отже хотяй вони походять тільки з одної держави, то доказали того, чого Поляки не потрафили, хоч вони походять аж з трох держав. Дальше ріжнять ся вони тим від Поляків, що в них є єдність, чого про Поляків не можна сказати. Колиж недавно Анґлія признала заграничну чеську Народну Раду за правительство будучої чеської держави, то вона числила ся власне з тою едностию чеського народу.

Серби мали аж дві держави, Сербію і Чорногору, але коли Австро-Угорщина їх заняла, вони перенесли своє правительство заграницю і тепер стремлять до зєднаня всіх сербських країв (де живуть Серби, Хорвати і Словінці) в одну державу і для сеї цїли збирають леґіони, таксамо як Поляки або Чехи.

Жиди прокинулись, коли Анґлія освободила зпід турецького ярма їх давну вітчину, Палестину. Їх партія сіоністична творить тепер леґіони, посилає до Палестини і хоче її перетворити в жидівську державу.

Є такі одиниці серед Українців, що хотіли би наслідувати згадані ґрупи чотирох народів та вести такусаму політику як вони:

Але спитаймо ся: **Чи слід Українцям наслідувати сі ґрупи?**

Отже нема найменьшого сумніву, що **Українці рішучо не можуть їх наслідувати.**

Передівсім всі ті ґрупи мають цїли **недемократичні і заборчі.**

Польський Комітет хоче загарбати українську Галичину, Буковину, Холмщину, а навіть Волинь і Поділє. Крім того посягає також по білоруські та литовські землї, а вкінци боронить шляхотських галапасів на тих землях.

Чехи хотять „чеського королївства", до якого забагають забрати часть польських і німецьких земель, а **навіть частину угорської Руси** (на полудне від Сянїччини і Горличчини, далеко на схід поза Пряшів), а також ставлять собі за цїль **відбудоване великої централїстичної Росії, до якої мав би доступ їх промисл та іміґрація промисловців, підприємців, банкирів і т. п.**

Серби хотять „великої Сербії", до якої влучили би болгарську Македонію, а також разом з Чехами підпирають москвофільські стремлїня для відбудованя великої централїстичної Росії.

Жиди пригадали собі Палестину тоді, як вже решта їх розбігла ся по сьвіті. Жидів у цїлій Палестинї нема більше як 100 тисяч (15 разів меньше нїж їх є в Ню Йорку) і се вже властиво не жидівська але сирійська держава, однак вони рахують собі, що вони богатий нарід і потрафлять Сирійців поневолити і для сеї цїли розбуджують у себе „палестинський патріотизм" та злїтають ся з цїлого сьвіта над Мертве море.

Який же приклад можуть ті ґрупи дати Українцям і чи можуть Українці їх наслїдувати?

Отже ще раз скажемо, що нї.

Українці є демократи і то правдиві, не брехливі демократи. Українці хотять свободи для себе і для других, а неволї не желають нікому. Українці не хотять других винародовлювати і не мають ненависти до жадних народів, а хиба до польських і московських галапасів, що обсїли українські землї.

І власне тому Українцям така компанія, як польська, чеська, сербська або жидівська цїлком не пасує. Українці не мають найменьшої причини наслїдувати їх, але навпаки — **вони мають важну причину ще навіть поборювати ті ґрупи, котрих цїли вимірені проти українського народу.**

Дальше, Українці не творять своїх „правительств" заграницею, на іміґрації, так як Поляки або Чехи, а не творять тому, бо чують ся на силї боротись проти ворогів у себе дома, на рідній землї і не втікають з поля бою.

Вкінци Українці бачать, що в тих чотирох „форенерських" народів рівночасно з браком демократизму **бракує також американського патріотизму.**

Анї Поляки, анї Чехи, анї Серби, анї Жиди своїми леґіонами не показують американського патріотизму. Вони показують тільки польський, чеський, сербський і жидівський патріотизм, а навіть не патріотизм — але шовінізм.

Але може дехто скаже, що мимо того вони всетаки бодай якусь **поміч** дають Злученим Державам та аліянтам і тому випадало би Українцям в Америці зробити тесаме.

Отже придивім ся, **яка то поміч тих леґіонів в Злучених Державах.**

Падеревский зібрав доси всего 14 (чотирнайцять) тисяч людий в цїлих Злучених Державах, мимо того, що збирає свою армію вже майже цїлий рік; що Поляків тут є яких 4 міліони, і що зібрав на ту цїль великі суми гроший (з яких не дає рахунку) **від Поляків і від чужих, а крім того дістає гроші від Франції.**

Чехи, хоч їх є в Злучених Державах більше нїж галицьких Українців; хоч вони творять старшу і богатшу іміґрацію і мають нагоду стрінутись на заході зі своїм віковим ворогом, Нїмцями, котрих ненавидять так як Українці польську шляхту, зібрали доси всего 2 (дві) тисячі людий в Злучених Державах до свого леґіону.

Серби (а також Хорвати і Словінці) **не виказали ся доси жадним значнїйшим успіхом в сїй справі.**

Жиди в Злучених Державах мають найбільшу змогу, але вони посилають своїх леґіонерів до Палестини.

Мимоходом слїд зазначити, що пробували також Українці канадійські і Поляки канадійські утворити там свої леґіони, але штука не вдала ся.

І тепер бачать се і Поляки, і Чехи, і Серби. Вони видять, що творити леґіони не така легка штука, як балакати про них або писати і тому хотять зробити вже один **„славянський леґіон"**, з ріжних Славян, котрі не мають жадних спільних цїлий; власне той леґіон, яким „Народна Воля" так одушевляєть ся. Отже і про поміч тут годі говорити.

Все те вказує, що власне справа польської, чеської, сербської і жидівської політики в Злучених Державах є складна.

Ті народности видвигають тут свої „форенерські" цїли і то переважно **заборчі** цїли, а підшивають ся під американський патріотизм, аби удавати перед американським народом демократів, хоч в дійсности вони не є демократи.

• • •

Справа української політики в Злучених Державах є проста і ясна, ясна як білий день.

В такій републицї як Злучені Держави, яка по маленькій Швайцарії є найдемократичнїйшою републикою на сьвіті, Українець демократ не має жадного клопоту зі своєю політикою. Тут він може сьміло і зовсїм щиро сказати, що політика американського народу — се моя політика; се політика цїлої української іміґрації в Злучених Державах.

Злучені Держави — се одинока держава на сьвіті, на якої воєнну програму може підписатись кождий щирий український демократ.

Длятого є сьвятим обовязком кождого Українця в Злучених Державах підпирати з усїх сил і з цїлої душі президента Вілсона і його правительство у теперішній війні.

Бо війна Злучених Держав — се війна за свободу всїх народів; се війна за ті цїли і за ті ідеали, які плекає український нарід у своїй души.

Тут не потрібно жадного крутарства, бо кождий Українець може сьміло й отверто сказати: „Воєнна програма президента Вілсона є моєю програмою".

Длятого обовязком кождого Українця, без огляду на те, чи він є горожанином Злучених Держав чи нї — є підпирати щиро правительство сеї републики в теперішній війні; підпирати все і всюди. Підпирати американську армію; виріб амуниції і всяких потрібних річий для війни; позичати державі гроші; підпомагати Червоний Хрест; ширити прихильну аґітацію в користь американської републики і її воєнних цїлий, які стремлять до повного знесеня невільницьких останків в Европі.

А ідучи за американським народом в теперішній війнї, кождий Українець може собі щиро сказати, що сповнив свій сьвятий обовязок не лише для цїлого сьвіта, але і для українського народу, котрий вже 350 лїт веде масову боротьбу проти польської і московської середновічної неволї на його землях.

НАРІД І ЙОГО ПРОВІДНИКИ.

(З „Канадійського Фармера").

Дивують ся чужі і свої, сьвідомійші і бажаючі добра свому народови одиниці, чому Українці в Канаді яко нарід мають так богато провідників і чому подїлились на кілька ворожих собі ґруп. Кождий скаже, що — яко нарід — Українці повинні мати провідників, які стремілиб до одної і тоїсамої мети, і які нарід орґанізувалиб, а не розбивалиб. Провідники-ж, здавалось би, повинні би вже на стільки розуміти, що лише в єдности і солїдарности спочиває сила і будучність народу.

На жаль однак нема нї одного, нї другого. Чому? А тому, що в нас, Українців, є ще той старокраєвий антаґонізм одних до других; в нас є ще та старокраєва нетерпимість одних до других. Знаємо се дуже добре, що в старім краю пересїчний Українець любить звичайно передівсім себе і всюди ставить себе на першім місци. Відтак є прихильний своїй родинї, любить свою подругу, свої дїти, своє майно, поле, худібку — всьо, що до него належить. Дальше любий йому той круг, чи урочище, чи хутір, де стоїть його хата і хати його сусїдів. А хто з нас не знає про „горішний" і „долїшний" конець по старокраєвих селах? Нехай іде о який хосен з громадського пасовиска, лїса, поля, так зараз відказують „горішняни" на „долїшняни", або навідворот. Не говорити вже нїчого, як то люди в одним селї сьміють ся з людий в другім селї лише за таку дурницю, що прим. хлопцї носять инші капелюхи, а дївчата прим. инакше „закручують ся" або взагалї мають иншу ношу.

Там навіть люди в одним селї будуть сперечати ся з людьми в другім селї, що в одних поле лїпше родить нїж в других, що в одних мудрійший піп, учитель або війт, нїж в других, і т. д. без кінця. Якраз так, як водить ся і межи дикунами, що одно племя ворогує проти другого і в частих боротьбах себе взаїмно винищують.

Такі часті боротьби зводимо і ми, Українці в Канаді, тай нищимо себе взаїмно, помимо того, що ми тут не жиємо в селах подїлених на „горішний" і „долїшний" конець і помимо того, що мова у всіх однакова і т. п. В нас є вже якась вроджена антипатія одних до других, яка й є нашим найбільшим нещастем.

Перейдім ся поміж наших людий на кольоніях. Від кождого майже фармера почуєте невдоволене зі свого сусїда чи сусїдів як не через те, що він чи вони з иншого села, то через те, що він чи вони иншої релїгії, або що. Біднійший фармер не жиє в згоді з богатшим фармером, малосьвідомійші зі сьвідомійшими і т. ин.

В більших містах, де Українцї жиють більше збитою масою, здавалось би, повинні жити у великій згоді і солїдарности. Та того в дійсности нема. Вони зорганізували кілька чи кільканайцять товариств і кожде товариство жиє для себе. Члени одного товариства працюють на шкоду другому товариству, сварять ся, не люблять ся і ворогують одні на других. Наслїдком того робота товариств не йде вперед, до визначеної мети, а кожде копає собі гріб.

У Вінніпеґу між Українцями те самолюбство, що так скажемо, зайшло так далеко, що вже маємо кілька товариств, яких членами є, і можуть бути, лиш односельчани.

Чи така робота добра, чи корисна? Нїколи! Вона є нерозумна, бо вона для нас є погубною. В нас повинна бути загальна робота; нам треба любити не лиш односельчан, не лише члена одного товариства, до якого і самі належимо; ми повинні також любити не лише того, котрий є тоїсамої релїгії, що й ми самі. Ми повинні любити весь український нарід, бо лише тоді можемо бути сильним і культурним народом. А до сего не доведуть поодинокі люди; се може зробити лише цїлий український нарід, коли злучить всі свої сили, коли буде сьвідомий цїли, до якої має стреміти, і коли буде добре знати, яких способів добирати для осягнення тої цїли. Нам не вільно нікого, хто почуває себе Українцем, відтручувати від роботи для добра свого народу; для нас повинні бути усї добрі, милі і пожадані, товариші працї, чи вони з одного села або нї, чи міщани, ремісники, купцї, фармери, інтелїґенція, цивільні і ин., греко-католики, греко-православні і ин. Нас повинно лучити і загрівати до спільної працї те спільне і велике імя — Українець.

Знаємо однак дуже добре, що як деинде, так і у нас, при народній працї дорогу вказують провідники народу. А провідником народу стане чоловік, який має до того дар і знане послужити свому народови, а що ще важнійше, який любить свій нарід і хоче йому щиро помагати. Бо є люди, як нам дуже добре відомо, що лиш про себе дбають і їх називаємо самолюбами; але є люди, що люблять другому помогти, послужити. І — як самолюб щасливий, коли собі догодить, так чоловік зі щирим серцем для другого чує внутрішне вдоволене, коли може свому ближньому чимнебудь прислужити ся.

Незаперечним однак фактом є, що між малоосьвіченими панує дуже хибний погляд щодо провідників. Думають звичайно, що люди на значнїйших становищах є вже й провідниками народу. А так воно в дійсности не є. Можна покінчити не знати які високі школи, можна бути і на дуже дохіднім становищи, можна бути доктором або епископом, однак се ще не управнює до проводу в народі. Як нема щирої охоти дїлати добре свому ближньому, а мається на цїли свою особисту користь, то там безперечно не придасть ся анї знане, анї становище. Хто хоче сидїти на двох стільцях, служити Богу і мамонї, хто лиш про себе дбає і про своїх найблизших, хто нарікає, що за свою патріотичну роботу не зазнав вдяки, то на такого не треба надїяти ся, бо він для народної справи нї теплий, нї студений; його треба лишити в спокою і нїчого від него не вимагати, але уважати його непотрібним і безхосенним членом суспільности. Хто не шанує нашої рідної мови, нашої минувшини, хто виступає проти наших інституцій, таких як бурса ім. Петра Могили в Саскатунї, хто каже, що за посиланє наших дїтий до публичних шкіл і до Могилянської Академії чекає нас пекло, хто раз є католиком, другий раз протестантом, а третий раз большевиком — то той ваш ворог; се суха галузь на гарнім і зеленім дереві.

Правдивими провідниками народу є люди, що готові всюди, не уважаючи на нїякі перепони і неприємности, стати в обороні свого народу, радо подають йому помічну руку, дбають про його просьвіту і матеріяльне піддвигнене. Правдивими провідниками є ті люди, що не зважають на гнїв тих, котрі хотїли би на віки заневолити український нарід, котрі зносить переслїдуваня і зневагу, терплять і матеріяльну шкоду, котрі не зважають на тяжку працю, утому і всякі инші невигоди.

Таких правдивих провідників коби нам як найбільше.

ДОДАТКОВІ УВАГИ.

Часть української преси в Америці приняла за звичай домагати ся від своїх читачів, або вони повідомляли редакцію про те, що їм не подобаєть ся в часописи.

Кромі сього кожда редакція даної часописи рада би знати також про се, як її читачі задивляють ся на ріжні статі, або инакше кажучи, який погляд є у них на редаґоване часописи.

В числі 100-ім „Свободи", з дня 22. серпня б. р., є поміщена статя п. з. „Наша політика на чужині". Ся статя є якраз на часі і я вповні годжу ся з нею. Кромі сього на адресу тих одиниць, про яких є згадка у згаданій висше статі, що вони намірюють „провадити міжнародну політику", уважаю за відповідне сказати отсе:

1) Що тільки наш нарід у вітчині може рішати про власну політику і судьбу.

2) Іміґрація не має права накидувати своєї волї народови у вітчині.

3) Лише наш нарід у вітчині може диктувати поступоване іміґрації; зате іміґрація не може нїколи розказувати народови у вітчині вибирати сей або инний напрям.

4) Більшість є тільки в народі у вітчині, а іміґрація нїколи не становить більшости народу.

Про се кождий Українець на іміґрації повинен тямити і робити те, що вітчина наказує.

Андрій Блащук.

Добра імітація є деколи важнійша нїж бідний оріґінал.

Кинь лїкарство сусїдському псови.

ПРОТОКОЛ ІЗ ЗАСІДАНЯ УКРАЇНСЬКОГО КОМІТЕТУ ПОЗИЧКИ СВОБОДИ.

Трете з ряду засїдане Українського Комітету Позички Свободи відбуло ся дня 20-го серпня с. р., о 4-тій годинї пополудни, в Українськім Народнім Домі, 217-219 Іст 6-та улиця, Ню Йорк.

Присутні: С. Ядловський, О. Стеткевич, о. Н. Підгорецький, о. А. Павляк, о. П. Чаплинський, о. А. Улицький, пані М. Мельничук, др. К. Д. Білик, П. Задорецький, І. Добрянський, А. Савка і К. Кирчів.

Предсїдатель С. Ядловський отворив збори, подаючи вкоротці перебіг дотеперішної дїяльности Комітету. Опісля наступило відчитане листів, наспівших на адресу Українського Комітету Позички Свободи. Редактор „Гайдамаків", п. Г. Кисїль, подав до відома Комітетови, що він перестає бути редактором названої часописи і з тої причини не може приняти порученого йому мандату, а пропонує на своє місце свого наслїдника. Дальше повідомлено, що пан Мілтон Райт, секретар Позички Свободи (відділ чужинців) другого федерального резервового дистрикту скарбового департаменту Злучених Держав, припоручив секретареви Українського Комітету Позички Свободи виготовити для свого Комітету осьтакий урядовий заголовок на письменних бляниєтах:

На середині:

LIBERTY LOAN COMMITTEE,
UKRAINIAN DIVISION,
EQUITABLE BUILDING,
TWENTY-FIFTH FLOOR,
120 BROADWAY,
NEW YORK.

З правої сторони:

Joseph Hartigan, Dir., Foreign Language Div.;
Milton Wright, Sec'y;
Sigismond Dattner, Asst. Sec'y.

З лївої сторони:

Rt. Rev. P. Poniatishin, Honorary Chairman.

EXECUTIVE COMMITTEE:
S. Yadlowsky, Chairman, Box 53, Jersey City, N. J., Tel. Montgomery 498;
Dr. C. D. Billik, Vice-Chairman;
J. Dobriansky, Sec'y;
O. Sawitsky, Cashier;
Mrs. N. Hrynewetska,
Mrs. M. Melnychuk,
Rev. J. Chaplinsky,
Rev. N. Pidhorecky,
Rev. E. Bartish,
Rev. A. Ulitsky,
Rev. A. Pavlak,
P. Zadoretsky,
K. Kirezow,
A. Sawka,
J. Stetkewicz.

Члени Українського Комітету Позички Свободи, які на першім засїданю зістали приняті до Комітету, а які не дали відповіди на письменне повідомлене про їх вибір, або того вибору не приняли, з нинїшним днем перестають входити в склад висше згаданого Комітету.

Згідно з уложеним пляну третого засїданя члени Комітету стали переходити програму, одобрену на попередних зборах. Після дискусії рішено, щоби в як найкоротшім часї завізвати відповідними відозвами сьвященників і поодиноких людий сьвітських кождої орґанізації в стейтах Ню Йорк, Ню Джерзи і в повітї Фейрфілд стейту Коннетікут, аби вони в спільним порозуміню утворили безпроволочно льокальний комітет, вибрали екзекутивний уряд та заслали імена й адреси його членів сейчас на адресу Українського Комітету Позички Свободи.

Дальше, поступаючи після вказівок секретаря Позички Свободи, ухвалено, що льокальні комітети мають бути утворені найдальше до 10. вересня с. р.

З огляду на велике значінє аґітаційних віч в справі Позички Свободи в більших місцевостях другого федерального резервового дистрикту, збори рішили побільшити вічевий комітет. В склад сього комітету вибрано одноголосно о. А. Улицького, члена екзекутивного комітету.

З перебігу дискусії, яка виязалась на тему скликуваня віч та їх характеру, зістали ухвалені слїдуючі резолюції, предложені вічевим комітетом:

1. Віча аґітаційні в справі 4-тої Позички Свободи мають бути скликувані від 28-го серпня до 23-го вересня.

2. Виробити та заслати до льокальних комітетів субскрипційні лісти на замовлене купна бондів.

3. Аґітаційні віча мають мати характер двоякий: а) Політичний: Виказане висшости Америки над европейськими державами; б) Економічний: Чому ми зобовязані підпирати Америку; представити вартість та значіне бондів.

По основнім обговорене сеї справи предсїдатель нюйорського льокального комітету, о. Н. Підгорецький, заявив, що перше аґітаційне віче в справі купна бондів відбудеть ся в неділю, 25-го серпня, о 7-мій годинї вечером, в концертовій галї Українського Народного Дому.

На фонд Комітету предсїдатель нюйорського льокального комітету, о. Н. Підгорецький, жертвував 10 долярів, а предсїдатель льокального комітету в Йонкерс, о. А. Павляк, також 10 долярів. Сей фонд виносить доси 30 долярів.

Збори закінчено підбадьоренем та заохотою до дальшої витривалої працї.

Іван Добрянський,
секретар.

ЖЕРТВИ НА БУДОВУ УКРАЇНСЬКОГО СИРОТИНЦЯ.

На адресу „Свободи" прийшли осьтакі жертви на будову Українського Сиротинця:

1. Джонставн, Па. А. Годчак надіслав отсї жертви: Василь Бендзар з Консмо зібрав $3.00; Ілько Загороднїчик з Максом зібрав 75 цнт. — Разом $3.75

2. Адвенс, Мо. Юрко Бучуляк $2.00

3. Ст. Клейр, Па. П. Онуфрик $5.00

4. Саламанка, Н. Й. Федор Денис, Федор Рудник, Григорій Хорко і Яцко Денис жертвували по $1.00 (сї гроші надіслав Федор Денис). — Разом $4.00

5. Дітройт, Міш. Анд. Блащук $1.00

6. Матітук, Н. Й. Франко Гавер зібрав на хрестинах в Луця Тимчишина (дня 19. мая б. р.): М. Шулим, С. Базан, А. Бурак і Л. Тимчишин по $1.00. — Разом $4.00

7. Сантпорт, Конн. На хрестинах в домі п. Фелікса Календовича Юрко Гоголь, член 84 відділу У. Н. С., зібрав отсї жертви (він оплатив також кошти пересилки): Юрко Ярошевич, Стефан Ванат, Петро і Анна Дутко, Юрко і Анастазія Гоголь по $1.00; Іван Чаплїнський, Федько Череп, Михайло Вонят, Семко Андріюк, Антін Совик, Антін Омятач, Федько Горошко, Йосиф Мазінь і Стефан Швець по 50 цнт.; Катерина Шурко і Текля Календович по 25 цнт. — Разом $9.00

8. Монро, Ваш. Дмитро і Іван Равлюк $5.00

9. Ню Йорк, Н. Й. Т. Кравців $2.00

10. Шамокін, Па. Алексій Шарпович $1.00

11. Філаделфія, Па. Іван Бучний з Фільварків, пов. Золочів, Гал. $3.00

12. Енґелвуд, Н. Дж. Михайло Чаплюк $1.00

13. Ню Гейвен, Конн. На бали товариства „Любов", відділ 370 У. Н. Союза, п. Петро Понятишин представив конечність будови Українського Сиротинця в Америці і попросив присутних, аби зложили на тую цїль яку жертву. Збіркою заняли ся: Анна Краховецька (зібрала $6.07), Катерина Ковальчук (зібрала $3.83) і Анна Малївка (зібрала $3.60). — Разом (гроші надіслав С. Костїв) $13.50

14. Когус, Н. Й. На хрестинах в тов. М. і Н. Галашин на поклик п. Г. Слободяна зложили жертви отсї добродії: Г. Слободян і М. Галашин по $1.00; Д. Зальопаний, С. Слободян, Н. Жмурко, М. Мазурик, Н. Муляр, Гр. Недільський, І. Содомора, Гр. Базар, А. Мазуркевич, І. Кречковський і Н. Джиндзаристий по 50 цнт.; В. Качунь, Іван Мазурик, Т. Мазурик, М. Прейзнар, П. Парадюк, Д. Орищак, Й. Шкільний, М. Кучнір, М. Жмурко, М. Слободян і В. Прийма по 25 цнт.; З. Колосовська 10 цнт. Разом $10.00. Пересилка 10 цнт. — Остає (гроші надіслав Данило Зальопаний) $10.50

15. Ситдейл, Па. Михайло Стадник $0.50

16. Олеан, Н. Й. Товариство „Запорожська Січ", відділ 363 У. Н. С., ухвалило на мітинґу, щоби члени офірували, котрий кілько може, на будову Сиротинця. На сю цїль жертвували отсї члени товариства і люди посторонні: Д. Базів, І. Кубарик, Н. Кубарик і М. Лущишин по $1.00; І. Базів, С. Васьків, Л. Ковальчук, І. Сулик, М. Сеник, Г. Підскальний, І. Мішанець, А. Непорадний, Д. Пастирнак, І. Ш. Клїш, В. Андреїв, Г. Ткачик, І. С. Костів, І. Скробач, Й. Кривий, Г. Непорадній, Г. Клїш, О. Парандій, А. Лялюк, М. Клїщ, J. Чикальський, Г. Госький, І. Підскальний, О. Іванців, О. К. Гонод, В. Королишин, Г. Полозяк і І. Скробач по 50 цнт.; М. Рудий, І. Максимів, С. Данилишин, М. Данилишин, М. Віліптович, Д. Мішанець, Н. Ковальчук, І. Шелда, П. Колковський, К. Мазурик, М. Супик, І. Николаїв, В. Процак, Д. Бандура, Н. Клїщ, І. Гадзїнський, П. Бандура, Ю. Костїв, А. Гумен, І. Веніцький, П. Ковальчук, Ю. Леськів, Г. Р. Клїщ, М. Підскальний, О. Гринчук, В. Василик, М. Леськів, О. Лущишин, І. Ґофран і О. Ґулїн по 25 цнт.; Н. Мельник і Н. Леськів по 20 цнт.; А. Адамів, І. Стецко і Ю. Мазурик по 15 цнт.; М. Яринчук, Т. Чубий, С. Гадзїнський і М. Костїв по 10 цнт.; П. Стецюк, Н. Костра і М. Ґрабовський по 5 цнт. Разом $26.90. За пересилку заплачено 13 цнт. — Остало (гроші надіслав Іван Базів) $26.77

17. Вунсокет, Р. Ай. І. Чагарин $1.00

18. Асторія, Н. Й. На весїлю у Филипа Климишина зібрали Мих. Козак, Василь Лилак і Прокіп Лазоришин: Р. Пастух, Мах. Сольдат, М. Яґелович, М. Хомінька, А. Юрченко, Гр. Риба, І. Копан, Т. Керенчак, Й. Вибер, Г. Мілер, Ф. Рікерц і А. Климишин по $1.00; Ф. Климишин, П. Олїйник і П. Черпецький по 50 цнт.; дрібними датками $6.50. — Разом (гроші надіслав Василь Лилак) $20.00

ЗАГАЛЬНА КВОТА $113.02.

О. Олесь.

ЛЮБОВ.

Не слів мені, а стріл крилатих і сталевих!
Я хочу вам про рідний край сказать...
Я хочу вміти кидать і влучать
В серця катів і зрадників гидких.

Не слів мені, а іскр блискучих і палких!
Хай сипле іскрами огонь моїх промов!
Ах, мій народ з катами вкупі йшов,
Сам сущий раб — заковував других.

Не слів, о нї! не слів, а ніжних филь!
Хай несуть филями пісень моїх слова,
Хай кожне рана рани обмива,
Хай кожний слів уйма народний біль.

СОЮЗНИКИ РОСІЇ І УКРАЇНА.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

Під таким заголовком Олександер Шульгин, український соціаліст-федераліст, бувший міністер заграничних справ Укр. Нар. Републики в кабінеті Винниченка, містить ряд дуже цікавих статий в „Новій Раді", в яких подає нам близші відомости про відносини держав-аліянтів до України за часів свого урядованя. Статі сі важні ще й тим, що вони малюють нам всі обставини, при яких Україна була приневолена заключити мир з центральними державами. До наших рук не дійшло те число „Нової Ради", де поміщено початок статі. Одначе розділи, які поміщені в числах 59, 60 і 61 часописи, дають нам і так цілість інформацій. — В. Л. (Володимир Левинський, швайцарський кореспондент канадійського „Робочого Народа").

Все наше знакомство з союзниками Росії можна поділити на три періоди: перший на-пів офіціяльний, другий офіціяльний і третий — період офіціяльних дипльоматичних зносин. Весь час перед в сих зносинах вели Французи, але по трохи зявлялись і Англійці і Американці і Румуни і Італійці і Серби.

Період на-пів офіціяльний, період спорадичних відносин починаеть ся ще з літа. В той час доводило ся мати довгі політичні розмови, осьвітлювати події сучасности, а головне: вияснювати бажаня і наміри України. В осени, особливо в жовтни, сі відносини роблять ся більш інтензивними, а найбільшої ваги набирають уже після третого універзалу.

Тоді розпочинають ся і зносини офіціяльні. Я числю їх з того моменту, коли ґенерал Табуїс, голова військової комісії при головній кватирі південно-західного фронту, разом зі своїми офіцирами і майором англійської служби, п. Фіцвілямсом, зявив ся до мене, яко міністра, з заявою, що союзники взагалі і Франція зокрема з великою симпатією відносять ся до культурного і політичного відродженя України. Розуміючи, що будоване нової держави та ще й серед таких обставин є справа не легка, союзні правительства пропонують свою допомогу і запитують, що саме потрібно Україні і чим можуть вони бути корисні. По якімось часі все те було вилoжене і на папери в формі письменної ноти. Відповіди на їх цілком конкретні запитаня і пропозиції, за які ще скажу кілька слів пізнійше, я на припоручене кабінету не дав, заявивши, що для того, щоб говорити про сі справи з Францією, або з якою другою державою, яка теж має до того охоту, необхідно, щоб сі держави спершу признали певним актом Українську Народну Републику, або бодай встановили з нами дипльоматичні зносини, надіславши нам свого офіціяльного представника. Після сього зносини весь час підтримувались, але щойно приблизно по місяци після сих розмов зявив ся до нас ґенерал Табуїс уже в ролі офіціяльного представника французького уряду при уряді Укр. Нар. Републики. Се було вже в другій половині грудня 1917 р. Скоро зявив ся і повірений в справах Англії, п. Багче. Такийсамий крок зробила і Румунія, але відповідного паперу від неї не залишило ся, бо саме тоді справи ходили про те, щоб надати як румунському так і иншим дипльоматичним представникам титули надзвичайних послів.

Дальші події змішали всі карти, а потім і зовсім перервали сей період міжнародних відносин України.

За весь сей час представники союзних Росії держав у Києві виявляли величезну цікавість до того, що діяло ся у нас. Весь час перебували вони в дуже діяльних зносинах і з петербурським дипльоматичним корпусом і з яським. Через Яси вони мали безпосередні зносини з самим Парижем, одержуючи відти відповідні вказівки. Здавало ся, що Київ, як за часів Ярослава, мав стати важним дипльоматичним центром.

Що-ж так цікавило союзників?

Вони переставали потрохи вірити Петроградови, а після большевицького перевороту вони на якийсь час зовсім від нього відійшли. Коли я в своїх розмовах з ними нагадував їм про їх попередну віру в централістичну Росію, про свої розмови з ними в сій справі, вони тільки махали рукою. — Що, мовляв, і казати, справа ясна: спасене Росії тільки в федерації. Але разом з сим вони продовжували і відносно України вести тусаму політику, якою вони знищили колишну Росію. Часом були і такі моменти, коли здавало ся, що нам удало ся відкрити їм очи на хиби сеї політики, відорвати їх від сьогоднішного задля майбутних їхніх же інтересів і широких міжнародних перспектив. Але надходили нові інструкції і знов починала ся стара пісня. Щодо Французів то дуже шкода, що єдиний цивільний чоловік, журналїст Пелісе, який тільки і був здібний розібратись у політичній ситуації, цілком був усунений від політики, а всім кермували військові люди.

Коли упав тимчасовий уряд, а народні комісарі розпочали свої мирові заходи, Французи і инші союзники були розлючені надзвичайно. Петербург був в їх очах символом анархії; Україна — ладу і державности. Вони сподівали ся, що Україна буде продовжувати війну сама. І ми мусіли виснити їм, що се абсолютно неможливо, що український нарід, таксамо як і инші народи Росії, не має жадної охоти до дальшої війни. Колиб же навіть він і мав сю охоту, то продовжене війни не можливе.

„А ваша національна армія?" — запитували нас. Ми мусіли розказати, що заходами тимчасового уряду, які були підтримані і самими союзниками Росії, націоналізації армії були в свій час поставлені непереможні перешкоди.

„Але бодай на південнім і південно-західнім фронті стоять ваші части?" — нервово питали вони. Ми знов мусіли їх були розчарувати, що заходами тимчасового уряду на наших фронтах українські частини тонуть серед моря инших частин, по більшости большевиків.

Далї ми вказували їм на поширене анархії в краю, на харчові розрухи і на можливість війни з північчю, яку ми вже тоді передбачали. Французи, яким ми се все говорили, розводили руками, лаяли большевиків і... тимчасовий уряд. Але коли ми їм нарешті сказали, що висновком з сього всього є необхідність перемиря, що після того, як большевики видали приказ до армій про офіціяльне братане, після того, як вони вже приступили до перемиря у Бересті, а ґенерал Щербачов з Румунами розпочав теж саме на півдні, ми мусимо негайно післати для замирени своїх делеґатів, і про се спеціяльною нотою офіціяльно повідомлюємо їх яко союзників Росії, частину котрої складали ми в той час. Коли се все почули французькі дипльомати, вони страшенно обурили ся на нас і на кілька днів зовсім зірвали з нами. Але по тижневи знов прийшли і при тім з дуже лагідними промовами. Так, в сей момент, дійсно замирене було необхідне. Але ми-ж повинні розуміти, що право, культурність, справедливість і сила, військова сила конець кінцем тільки за ними, за союзниками зрадливої Росії. А міжтим тепер ми, Українці, можемо пійти тільки на той мир, якого хотять Німці. І тому, говорили нам далі, треба в імя справедливости, права, культури, і т. п. готувати активну боєву силу. Союзники думали, що вони вигадали дуже мудрий плян дальшої військової кампанії на сході. Україна має пійти разом з Доном, Румунією, Поляками, Чехами та иншими народностими, які вони сподівали ся зібрати. Вони говорили нам про південну федерацію, пропонували допомогти нам полагодити відносини з Доном і таке инше. Ми мусіли виснити їм, що при всякій комбінації продовжене війни неможливе; що вони помиляють ся, коли думають, що Дон се нерухома твердиня; що там сталої організованої державности нема; що анархія росте з кождим днем і ми рішучо бажаємо мира.

Союзники не заспокоювали ся, пробували говорити рішучим тоном, на що одержували більше рішучу відповідь. Нарешті вони неначе помирили ся з думкою про необхідність мира. З цікавостию слідкували за берестейськими подіями і здавало ся навіть, що вони самі починають вірити в близкий загальний мир, що Україна може розпочинае тільки першу сторінку нового повороту історії. Скоро настрій змінив ся. Починають настоювати на те, щоби по можности відтягнути мир, щоб і зовсім припинити мироходні заходи. Се було вже тоді, коли заходами большевиків вся армія, і большевицька і наша, порозбігались, коли розбишацькі банди большевиків полонили пів України. „Як же припинити при таких умовах мироходні заходи?" — питали ми. Мир — се одинокий спосіб заспокоїти нарід. Крім того було ясно, що при таких умовах Німці майже голими руками можуть завоювати весь край.

Але нам радили: Не воюйте і не миріть ся. Німці безсильні зробити якийнебудь наступ.

„Ну, а як ви помиляетесь, у чім ми певні?" — запитав я їх.

„Ну, то що-ж; як миритись і тим іти проти культури, права, справедливости і т. д., красше хай війною поруйнований буде ваш край, хай змете навіть филя народна ваш уряд, — ідіть сьміло шляхом Бельгії, Сербії і Румунії. На зеленім поли конгресу, де ми будемо переможцями, ваша правда буде над усім"...

Що можна було на се серіозно казати? Не трудно тільки помітити одно: військові дипльомати Франції додумали ся саме до того, що потім проголосив Троцький. Треба зазначити, що коли союзники побачили, що большевики не здатні заключити мир, змінили відразу до них своє відношене. Коли большевики вже наближали ся до Києва, коли вони вели шалену аґітацію і одночасно випускали проклямації, з яких в одній говорило ся, що Центр. Рада гальмує справу мира, а в другій, що вже підписала мир „з німецькою буржуазією" і т. п., в сей самий момент представник Франції говорив, що хоч він і осуджує большевизм, але признає, що в дечім вони мають рацію: три чверти проклямації, яку він читав, присьвячено засудженю сепаратного мира і тільки чверть говорить дійсно цілком несправедливо про буржуазність Ради. Союзники почали хапати ся соломинки. Почали по місті ходити чутки про їх аґітацію не стільки словом, скільки рублем. Ходили і инші чутки. Нічого сього документально ми не перевірили, але настрій від сих чуток склав ся дуже неприємний.

Політика союзників Росії на Україні не мала жадної послідовности і твердости. Політика си раз-у-раз ставала на цілком помилковий шлях, який довів до загибели Росію. Але ми, ідучи своїм шляхом і тепер роблячи підрахунки на певнім етапі його, повинні завсіди памятати, що до складних політичних, а особливо міжнародних питань треба підходити з погляду безпосередних інтересів, які можуть поєднати між собою певні держави й народи. Ми уважаємо політику французької дипльоматії помилковою саме через те, що вона не відчула гаразд тих дійсних інтересів, які можуть поєднувати нас і їх. „Так, воювати ми більше не будемо — говорило ся нераз Французам — і се вам прикро. Але хиба війною кінчать ся міжнародні відносини? З політичного боку нам потрібно, щоби зі сходу Европи були певні незалежні центри державности, які бажалиб дійсної сили і незалежности. А в цетралістичну Росію, в те, що знов все повертаеть ся до status quo ante bellum (до стану перед війною) і революції, в те, що можна воскресити мерця, — ви вірите? Ні! Так ви повинні шукати нового центра державности, ви повинні допомогти йому стати дійсно незалежним. А одним з таких центрів є Україна. Чи буде вона цілком самостійною, чи буде вона частиною федерації південних держав, чи війде вона в склад великої федерації народів колишної Росії, — все одно: нам потрібно, щоб вона була дужою. Бо коли вона буде дужою, вона перестане бути слухняною овечкою центральних держав. Вона не буде тоді примушена прислухувати ся до їх волі. Дійсна сила волі нашої державности і незалежність — се і наш і ваш інтерес".

Приходимо до справи з економічного боку, тимбільше, що в житю України заінтересовані богаті капітали держав аліянтів. Що Німеччина мала задоволити свої економічні інтереси на Україні, се ясно було і до нашого мира з нею, але се цілком не заваджало, а навпаки примушувало Французів і їх спільників ужити всіх заходів, аби скласти конкуренцію німецькому економічному впливови. А що се потрібно Україні, се ясно само собою.

До політичних справ я підходжу з точки погляду інтересів. Німців я не кликав на Україну, мира з ними не підписував, все те зробило ся без мене тоді, коли я вже цілком відійшов від свого міністерства. Я дуже добре розумів прикрість для національного самолюбства в приході Німців; я розумів, що се йде всупереч з нашою попередною політикою держави, яка сподівала ся, що має своє власне військо. Я відійшов тому від справи, вважаючи, що та політика, якої я був виразником, збанкротувала на якийсь час... Але треба підкреслити і щось друге: сучасні політики повинні рахувати ся з нашою політикою попередною і шукати всіх можливостий, аби повернутись до неї. Найбільші держави сьвіта; а за ними і сила менших, поділились на дві комбінації: антанту (аліянтів) і почвірного союза. Нам, яко молодій державі, не слід входити ні в той, ні в инший склад держав. Повна невтральність — от наш національний інтерес. В нашім істнованю і добробуті може бути зацікавленою як одна так і друга сторона. На сім ми можемо виграти і здобути свою незалежність фактично.

Але і в нашій сучасній і в попередній міжнародній політиці було може не меньше помилок, ніж у держав антанту. Ми занадто боялись стосунків з „буржуазними републиками і монархіями", надто боялись самого слова „дипльоматія", надто не звикли до міжнародного житя. Ми надто переоцінювали свої військові сили. А міжтим, колиб ми тверезо ще з початку грудня подивились на справу, богато дечого можеб і не було. Колиб ми більше твердо і щиро могли говорити з союзниками, моглиб і вони трохи змінити свої позиції.

Нам нераз пропонували і технічну допомогу і грошеву позичку і нарешті крам, якого ми і так не одержали від Німців. А колиб у нас ще в грудни були добрі фінанси, колиб у нас був крам (сила краму була готова у Владивостоці і Англійці давали ґарантію, що коли ми схочемо взяти той крам, вони через Росію довезуть його на Україну), — можеб нам прийшло ся заключити инший мир, меньше віддати хліба, можеб ми обійшли ся без німецької допомоги військової, бо гроші моглиб дати більше ладу, таксамо як і крам. З усім тим запізнились, а большевицька авантура все урвала. Але се гадки, гадки про минуле, а політик повинен дивити ся вперед... А там уже десь намічаеть ся міжнародній конгрес. І треба дбати, щоб за нами там було своє місце. Треба входити в міжнародній концерт держав. А для того треба сталої внутрішньої політики. Чи маємо те і друге? Тяжко признатись, але бою ся, що відповідь наша буде майже цілком неґативна.

Олександер Шульгин.

АНСОНІЯ І ДЕРБИ, КОНН.

Заходом Драм. Кружка в Дербі, Конн. відограєсь комедію в 3. актах під заг.

„НА ВІДПУСТ ДО КИЄВА"

В СУБОТУ, 31. СЕРПНЯ 1918 Р.

в GERMANIA HALL,

при Maple Street, Ansonia, Conn.

Початок о годині 8-ій вечер.

Ціни місць 50 і 35 центів.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Явдоха, жінка Івана..................

..................т-ка М. Королишин

Гаврило, старий Москаль, тов. Кушнір

Іван, його зять.........тов. 4. Матофій

Анна, їх дочка.........т-ка Т. Сенчишин

Петро, муж Анни.тов. П. Кендзерський

Максим, малий хлопець.............

..................тов. М. Томцьо

Одарка, служниця Івана............

.................т-ка А. Томцьо

Егор Платонович, дяк..тов. Е. Гупало

Янкель, жид.........тов. М. Кривків

Листонош...............тов. М. К.

Режисер тов. Іван Матофій.

Дорогі Родимці! Отсе перше з ряду представлене, якого еще в сій місцевости не виставлено на сцені, позаяк ся штука вийшла недавно з під рук автора п. Стеценка.

В сій штуці є сьмiху до схочу. З огляду, що Драм. Кружок відограва сумні драми, сим разом взявсь відограти комедію, і думаємо, що шанована публика зуміє оцінити нашу працю своєю присутностию.

О найчисленнійшу участь просять

102-04 Члени Драм. Кружка.

Заходом тов. „Запорожської Січі" від. 23 У. Н. Союза в Дерби, Конн.

— відбуде ся —

В ПОНЕДІЛОК, 2. ВЕРЕСНЯ

(Labor Day)

в Індіяна (малій) гали

135 Мейн стр., Дерби, Конн.

КОНЦЕРТ І БАЛЬ

Дохід призначений для Товариства. На сім місци запрошуємо шановну громаду на сей баль, де разом забавимось як одна родина.

Початок від год. 3. до 12. в ночи.

Музика тов. М. Удовика.

За найкращу забаву ручить

102-04 Уряд Товариства.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ З НЮ ЙОРК!

В НЕДІЛЮ, 8. ВЕРЕСНЯ 1918

Українська Народна Громада в Ню Йорку

устроює другу з ряду

ЗАГАЛЬНУ ПРОГУЛЬКУ

(ПІКНІК)

для всіх Українців в Ню Йорку і околиці. Ся народна забава відбудеть ся в великім парку т. зв.

Белведер Парк

Норт Біч, Лонд Айленд.

Безперечно, що се буде найкрасша нагода не лише користати цілий день з сьвіжого воздуха, але й забавитись по людськи. При тій спосібности на прогульці буде богато рікного рода забав і несподіванок.

Парк отворений від години 9-ої рано до години 12-ої в ночи.

ВСТУП ЛИЦЕ 25 ЦНТ.

Музика першої кляси.

Хто живий—хай бере участь в забаві! Весь дохід призначено на Укр. Нар. Дім в Ню Йорку.

Їхати до сего парку найліпше так: другою евеню „елевейтром" до 57-ої улиці, а там змінити на Corona, L. I. і висісти на стації Junction Ave., та йти на ліво до парку. 103,5,6

КАРНЕГІ, ПА.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

Тов. „Січ", від. 136. Укр. Нар. Союза

— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В ПОНЕДІЛОК, 2. ВЕРЕСНЯ

в гали парохіяльний під числом 220 Джейн стр., Карнегі, Па.

Початок о годині 2-гій пополудни.

Вступ для мущин 50 цнт., для женщин 25 центів.

Рівнож повідомляємо всіх членів сего Товариства, що в тсй самий день о 10-й годині рано відбуде ся ПОСЬВЯЧЕНЄ ПРАПОРА сего Товариства. 103

Тож обовязком кождого члена сего товариства бути на сім посьвяченю, а відтак явитись на бали. Котрий член не буде присутний, заплатить $2.50 кари.

На сей наш баль запрошуємо всіх Українців і всіх Українок. Прийдіть, а будете певно вдоволені.

За добру забаву ручить

Балевий Комітет.

ДО УКРАЇНЦІВ В АСТОРІЇ І ОКОЛИЦИ!

Подаєсь до відома, що бр. св. Николая з нагоди других роковин посьвяченя прапора устроює

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

на Лейбор Дей, 2. вересня 1918

в OLYMPIC PARK,

2-nd Avenue, Astoria, L. I.

Початок точно о год. 2-ій пополудни.

Дорогі Родимці з Асторії і околиці! Ми повинні явитись на сім пікніку всі, мов одна родина. Не лише іде о те, аби вийти і погуляти, але щоби забавитись і віддихнути сьвіжим воздухом, бо по тім пікніку будуть прогульки рода забави, яких Ви мало коли бачили. 103

Вступ від особи 30 цнт. War tax 3 с.

За добру забаву ручить

Комітет.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

АЛЕНТАВН І ОКОЛИЦЯ!

Аматорський Кружок в Аллентавні відограє представлене

„СВЕКРУХА"

В СУБОТУ, 31. СЕРПНЯ 1918 Р.

в гали парафіяльній.

Початок о годині 7-мій вечер.

Приграваги буде Укр. Банда.

Запрошуємо всіх громадян і Родимців з околиць.

103-103-04 Комітет.

НЮАРК, Н. ДЖ. НЮАРК, Н. ДЖ.

БРАТСТВО СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ,

відділ 76 Українського Народного Союза в Нюарку, Н. Дж.

— устроює —

в СУБОТУ 31. СЕРПНЯ 1918 р.

Перший Великий Пікнік

в „FRAM GARDEN PARK", 16 Ave. & 18th St., Newark, N. J.

Початок о годині 5-ій попол. Тікет 25 цнт. (War Tax 3c.)

На сей перший наш пікнік запрошуємо всі Братства і Товариства з Нюарку і запрошуємо всіх Українців і Українки як місцевих так і позамісцевих. 103

За чесну забаву ручить — КОМІТЕТ ПІКНІКОВИЙ.

ДОПИСИ.

З AMBRIDGE. PA.

Народне безголове.

Дуже часто трафляєсь ся мені читати ріжні дописи з других місцевостий, як наші люди живуть і яка в них іде робота політична. Та на жаль з нашої місцевости ніхто нічого і не згадає, так як би в Ембріджу й не було Українців...

Не так воно представляєть ся, як би хто думав. В нашій місцевости є досить Українців; начислив би до тисячі. Мають величаву церкву, мають кілька братств, що належать до обох Союзів, „Провидіня" і „Н. Помочи". Також і сьвященика мають не злого, бо любить займатись народною роботою.

Як сей сьвященик, о. декан Петро Єзерський, приїхав до нас в Ембрідж 1914 року, зараз в нас великий рух. За його помочю основували читальню „Просьвіти" ім. Т. Шевченка. Тоді всі завидували нам і казали: беріть примір з Ембрідж. Тоді ми були перші до всього, що тичилось народної роботи.

Але не було то так довго, бо тільки один рік, тому, що як по других місцевостях трафляють ся ріжні „крикуни", таксамо не забракло їх і в нас. Недоросліі „соціялісти" почали кричати: „Проч з попом! Не треба нам в читальні попа! Ми без нього обійдемо ся", і т. п. Сьвященик, побачивши, що нічого не вдіє, виступив з читальні і відтоді читальня почала нидіти і впадати. Почались роздори і люди зачали ділитись на партії. Розуміеть ся, що де нема згоди, там не може бути і народної роботи. Відтак почали сварити ся над читальнею, взяли носити ся з нею, як курка з яйцем, а на останку забрали її з Українського Нар. Дому під церкву, де вона до нинішного дня спить блаженним сном.

Коли впала читальня, люди, не маючи де сходитись і гуртуватись, давай засновувати по братствах клюби (себто коршми) і відразу повстало три коршми.

Не хочу тут широко розписуватись і забирати в часописи так дороге місце, котре придасть ся на щось лучшого. Мушу однак сказати всім правду в очи, що через ті коршми і Народний Дім дістав ся в руки Жидів, а сему вині кілька одиниць, котрі беруть ся за народних провідників, і запровадили нарід до коршми, в котрій пропиваєть ся свій гірко запрацьований гріш, а також розум і честь.

На кінци мушу сказати, що тут много завинив і сьвященик, бо чому не запротестував против коршем, котрі основувались коло братства св. Петра і Павла, або св. Николая? Се навіть противить ся засадам гр.-кат. церкви.

Коли нині хто приїде до Ембрідж між наших Українців, котрим нічого не в голові тільки коршма і коршма, пригадуєть ся йому село в карпатських горах, де люди не мають школи і нічого не думають про сьвіт Божий, тільки про одну Мошкову коршму.

Нехай ніхто не думає, що я пишу неправду. Хто мені не вірить, може переконати ся. Мені самому неладно виписувати такий бруд, але що-ж! — мушу, бо не можна довше дивитись на таку роботу. По других місцевостях Українці сьвяткували „День Независимости Злучених Держав", аби показати сьвітови, що ми жиємо і прихильно відносимось до нашої нової вітчини, Америки, а в нас в коршмі в карти грали. По других місцевостях дають театральні представленя, концерти, основують комітети „Позички Свободи", а в нас в коршмі вициджують фляшки від віски і пива. Ну, і скажіть, добрі люди: чи можна тут мовчати та дивити ся на се спокійно?

Чи не ганьба **нам**, Українці, що так приспали народну роботу? **Нині, коли наші братя в старім краю борють ся за нашу долю, за науку, просьвіту, за рідну нашу школу і самостійну Неньку Україну**, ми не повинні спати блаженним сном, обгородивши ся від сьвіта китайським муром. Ні, і ще раз ні! Ми повинні помагати їм, і не дивити ся крізь пальці, так як бик нас се нічого не обходило.

Ану, ембріджські Українці, подумайте над сим!

Ембріджський Українець.

З BROOKLYN. N. Y.

Вечерниці з концертом.

Заходом Укр. Народної Ради в Брукліні устроено дня 22. червня с. р. вечерниці получені з концертом, з котрої то забави дохід призначено на Укр. Народний Дім в Брукліні.

Як оказало ся підчас концерту, то комітет устроєня сего концерту і вечерниць доложив своїх старань, аби сей концерт і забава випали як найкрасше.

Перед концертом місцевий парох, о. Володимир Лотович, виголосив вступне слово на тему користи інституцій просьвітних і організацій. Бесідника нагороджено гучними оплесками. Опісля слідували продукції концертові, котрі випали дуже красно, що треба завдячити дірігентови хору, п. С. Ягеловим, котрий невтомимо працює над вишколенем хору.

По вичерпаню програми концертової п. Іван Кравчук, яко предсідатель Укр. Народної Ради, зложив подяку о. Володимирови Лотовичеви, укр. співацькому хорови, всім товариствам і братствам, які брали участь в тім концерті, а вкінци всім гостям, котрі так численно прибули.

На закінчене концерту відспівано український гимн, а потім наступила забава з танцями, котра тягнулась до пізна в ніч.

Як виказав касовий звіт, то чистого доходу по відтрученю розходу осталось около сто долярів. Як мене близше поінформували, то Укр. Народна Рада взяла собі за задачу гарну ціль, але не всі се зрозуміли, бо як декотрі казали на тім концерті, що їм народного дому не потрібно, бо вони по війні поїдуть до краю, а до того часу і при барі справи полагодять... Сумно се дуже. Але провідники сеї організації, хотяй по тихо, без розголосу і шуму, працюють невтомимо над побільшенем фонду на Народний Дім.

Надмінити треба, що по концерті панна М. Салюк і панна М. Шемердяк заняли ся збіркою на Народний Дім в Брукліні, котра принесла понад $15. Найбільшим датком причинив ся п. Юліян Тимчишин.

Щасть, Боже, на добре діло!

Присутний.

БРІДЖПОРТ, КОНН.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ БАЛЬ

— відбуде ся —

В СУБОТУ, 31. СЕРПНЯ 1918 Р.

в Українськім Народнім Домі, 108 Коссут стр., Бріджпорт, Конн.

Початок точно о годині 7-ій вечером.

Дорогі Братя і Сестри! Прийдіть громадно на баль і забавмо ся так, як пристало на щирих Українців. Проч з „коршмою, нехай вже раз запанує згода між нами тут в Бріджпорт, Конн.

О численну участь просить

103 Комітет.

ВСЕГДА ВІРНИЙ І ДОВІРЕННИЙ.

Можу сказати, що чую ся о много здоровшою, відколи я зачала уживати Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина. Вставала я з ліжка і не мала жадного апетиту, сталам дуже мало і постійно булам нервовою і терпілам на запір. Так булам недужа через 20 літ і можу сказати, що Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина продовжив моє жите о 10 літ", так пише пані Th. Bjarnson в листі з 12 серпня 1918 з Springville, Utah. Тисячі других приятелів Трінера Американського Еліксіру Гіркого Вина є також його переконаня, що се є всегда вірний і довірений лік на всі забуреня жолудка, запір нестравність, біль голови, нервовість, загальне обезсилене і т. д. В аптиках, $1.10. — Трінера Лінімент є другим ліком, що проявляє свій успіх на ревматизм, невральгію, біль хребта, звихнене, опухлину і т. д. В аптиках 35 і 65 центів, почтою 45 і 75 центів. —

JOSEPH TRINER COMPANY,

фабриканти ліків,

1333-1343 S. Ashland Avenue,

Chicago, Ill.

УКРАЇНЦІ НА ФАРМИ!

ПОЗАЯК много нашого народу купує фарми в нашій околиці і суть немилосерно натягані через чужих агентів, ми постановили **помочи нашим Братам Українцям шукаючим за фармами**, і отворилисьмо офіс купна і продажі фарм.

Отже коли думаете **поселитись на фармі удайтесь до нас з довірєм** а певностию будете задоволені.

Коло нас земля рівна і все родить ся як в старім краю. Ціна землі від $30 до $150 за акер, з будинками. Клімат дуже відповідний для нас. В сій околиці **вже поселились около 256 родин**. 101ч06

По близші інформациї пишіть на адресу:

A. TELECH & P. SZPIKULA,

R. F. D. No. 2, Cranesville, Pa.

Erie County.

Телефон: Ленокс 5118.

ДР. С. ФРІДМАН

МЕДИК І ХІРУРГ

приймає кождого дня від год. 6. до 8 вечером, в неділі до 2. попол.

342 Іст 79-та улиця, між 1. і 2. евеню,

Ню Йорк. 87-112

ПЕТРО ЯРЕМА

РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.

115 Ave. A., NEW YORK, N.Y.

Telephone: Orchard 2968.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК! ПОЗІР!

В СУБОТУ, 31. СЕРПНЯ 1918 Р.

— устроює —

нюйорський відділ Юнії Робітників Розбирання Будинків

ПРЕДСТАВЛЕНЄ І БАЛЬ

в гали Arlington,

19 & 23 East 8th Street

(St. Mark's Place), New York, N. Y.

під проводом В. Чечельницького, а при участи пань Красавиної, Молявської і других та панів Малявського Водянова, Дубинського, Рапопорта і других. На сцені буде представлена оперета в 3-ох діях І. Котляревського

НАТАЛКА ПОЛТАВКА

Ціна білетів 50, 35 і 25 центів.

Початок точно о годині 8.30 вечер.

Каса театральна отворена від 6-ої години вечер.

Комітет.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО В СІМОР І ОКОЛИЦИ!

Заходом Братства св. Ів. Хрестителя в Сімор, Конн.

відограєть ся представлене

ЗА СИРОТОЮ БОГ З КАЛИТОЮ

В НЕДІЛЮ, 1. ВЕРЕСНЯ 1918 Р.

в Польській гали при Саут Мейн стр., Сімор, Конн.

Виступаючі особи:

Микола Держак.............п. О. Ваньчак

Марта, його дочка...п-на А. Білянська

Ганя, вихованець Николи...........

.............................п. Д. Хованець

Григорій, брат Николи.....п. С. Ількiв

Лесь, син Григорія.........п. Т. Дзядик

Іванко.........................п. Евс. Фелєнчак

Тимко.............................п. П. Кулик

Податковський, писар.....п. Вас. Хома

Олена, тітка Марти...п. М. Михальчук

І. Дівчина.........п-на А. Михальчук

II. Дівчина.....................п-на А. Глюз

III. Дівчина..........п-на Ефр. Білянська

І. Дружба......................п. Т. Мерещак

II. Дружба.......................п. П. Кулик

Невісти, дівчата і музика.

Представлене розпічнеть ся точно о годині 7-мій вечер.

Вступ 50 і 35 цнт.

Українська Громада в Сімор і околиці! Хто хоче побачити гарне представлене, хай прийде а не пожалує.

103 Уряд Бр. св. Ів. Хр.

— Коли Ви Не Мали Успіху в Приверненю Здоровля —

ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ

з кождою хронічною, нервовою або скомплікованою недугою, котра вимагає услуги специялісти. Дорога до сейчасового поворот до здоровля стоїть для Вас отворена. [illegible] прохиняючи постійне жерело недуги і в сей спосіб дати вислідки справжнього поліпшеня в терпінях і в лічена.

Спеціялiста висше 25 літ.

Порада даром.

Мої ціни є уміркованi.

Нечиста кров, Недуги скірні, Недуги нирок, Недомаганя міхура, Простатітіс, Недуги жолудка.	Руптура і Гемороїди лічені з добрим успіхом без операції, Ревматизм, Біль серця, Нервове обезсилене, Прищі, Біль голови.	Нервове почуте обезсиленя, Нервове лихе травлене, Нервове вичерпане, Болі в хребті, Рани в устах і на языку.

Всі другі недуги які є вислідом тих терпінь.

Dr. WILLMARTH, спеціяліст,

128 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

Години урядові: 10—4 і 6—8. В неділї і правильні сьвята 10—2.

Нечиста кров і недуги скірні лічені з добрим успіхом.—Модні встрикуваня і Серум.

81—

ЖИЄЧНИК є одним з найліпших домашних ліків і певним средством проти ревматизмо, болів плечий, колена і болів грудий. Є помічне на болі голови, на болі суставів у руках і ніг, на легкий параліж карку, болі горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіть ся до генерального агента, залучаючи 3-центову марку на відповідь. 14ч—

MIKE FEDIW,

8 WASHINGTON AVE.,

HASTING ON HUDSON, N. Y.

ДР. К. Д. БІЛИК

Одинокий український християнський лікар-хірург в Ню Йорку.

327 E. 17th ST., NEW YORK, N. Y.

Докоиує операції мущин, женщин і дітий, лічить з певним успіхом ревматизм, недуги жолудкові, сліпу кишку, гемороїди, грубі жили, ніс, горло, уші і инші недуги мущин і женщин, як біль в крижах, обірване, удійлює пораду що до хову і годованя дітий. Єсли не можете прийти, напишіть лист і опишіть недугу. Залучіть марку на відповідь. 92—

Години урядові: 12-2 попол. і від 6-8 вечер. Неділї і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493.

Телефон: 3577 J-Linden

А. ШАТКОСКІ

ПОГРЕБНИК

Карети і автомобілї на весіля, хрестини і похорони.

Цьвіти і букети шлюбні.

Похорони уряджую гарно і дешевше як инші.

WOOD AVE., LINDEN, N. J.

Другий офіс: 101ч10

231 Elizabeth Avenue,

Elizabeth, N. J.

Telephone: 586-W.

РІК ОСНОВАНЯ 1893.

6.45

Іт. з 21 каміньми ЖЕЛІЗНИЧИЙ ГОДИННИК для мущин і жінок накручує ся без ключика, позлочуваний, з гаранцією на 20 літ, подвійні коверти красно вирізані. Ходить безусловно точно і є спеціяльно зроблений для людий, котрі роблять при желізницях, і гарантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за посліплатою (C. O. D.) $6.45 і за зворот пересилки, з тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і єсли йому не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюшок з дармовисом додає ся даром до кождого годинника. 99р—

EXCELSIOR WATCH CO.,

1901 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

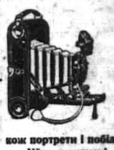
До Моїх Дорогих Приятелів:

Заощадіть для себе сей дохід, який забирає рітейлер а купуйте Ваші удаги впрост у фабриканта. Коли їм оплачуєсь купувати у нас, то і Вам напевно оплатить ся. Ми тепер одержали 5,000 ярдів сукна на убраня і плащі. Можете до нас зайти кождого дня в тижни а навіть в неділю, бо у нас є отворено кождого дня аж до 9-ої год. вечер. Коли хочете убрати ся модно за малі гроші, то прийдіть до нас і прилучіть ся до нашої армії вдоволених і модно убраних коcтумерів. Маємо з специяльно грубого синього „серджу" і з гладким передом убраня, сподні „пег-топ" і довгі сурдути. Відвідайте мене. 105ч141

S. LEVINE,

471 Clinton Ave. N., Rochester, N. Y.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ, А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ГІЄРОНІМ ЛЯХОВИЧ

(попередно ПАВЛО ГУРДУС).

Першорядне Українсько-Польське

Заведенє Фотографічне

77 NEWARK AVE., JERSEY CITY, N. J.

Мій заклад виконує артистично всякі роботи фотографічні, як: групи весільні, фамілійні, як також портрети і побільшеня. Спеціяльну увагу присьвячуєсь дітям.

Ціни приступні. — Запрошую уважно відвідати мою робітню.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Доктор Васерман,

який лічить успішно хороби жолудка, легких, серця, утроби і нирок, ревматизм і всі недуги крови і скірні вилічить в як найкоротшім часі так, що не потребуєте переривати своєї роботи.

Його офіс має нову машинерію до баданя і лічена недуги. Він також уживає X-RAY машини яка є необхідна для лікаря. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати ся чи можна вилічити чи ні, позаяк невилічимої недуги він не береть лічити. 106—

Doctor WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В неділї від 10. рано до 2. попол. Голосіть ся особисто, бо почтою не лічу. Можете говорити по українськи.

ПОЗІР УРЯДНИКИ ВСІХ ТОВАРИСТВ І БРАЦТВ!

МИ Є ГОЛОВНИМИ ФАБРИКАНТАМИ УКРАЇНСЬКИХ І АМЕРИКАНСЬКИХ ПРАПОРІВ, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ЛЕНТ, ВІДЗНАК, ЕМАЛЬОВАНИХ ВІДЗНАЧОК, ШАПОК, ПЕЧАТОК СТАЛЕВИХ і т. д.

Вироблюємо отсі річи з ЛІПШОГО МАТЕРІЯЛУ ЛІПШЕ І ПО ДЕШЕВШИХ ЦІНАХ як декотра фірма в Злучених Державах.

Не замовляйте нічого для Вашого Товариства доки не оглянулисьте наших взірців і доки не довідаєтесь наших цін. — Пишіть ще нині чого Вашому Товариству треба а ми сейчас пришлемо Вам наш ІЛЮСТРОВАНИЙ КАТАЛЬОГ і КАЛЕНДАР З РОКУ 1918 БЕЗПЛАТНО.—На всіх запитах і листах прибийте печатку товариства та засилайте на адресу: 16ч—

Eagle Regalia Co.,

115 Nassau Street. NEW YORK, N. Y.

Недужі мущини і женщини

ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРА СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ Й МОЖНА НАЙТИ,

і вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

PROFESSOR

Dr. ALDEN

717 LIBERTY AVE.,

PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.

В неділї від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли віддасьте ся його опіці. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Ваш ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і впровадять Вас на добру дорогу до здоровля, защадять Вам терпіня і усунуть всякі непевности.

Довгі літа практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Новомодне уладжене. Все тут як найліпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через поспішне застосоване найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь в розпуці, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при примінені найновійших метод у лічені.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослаблене нервів, болї в крижах, втрату памяти, бите серця, слабість нирок, задумчивість, пригноблене, болї голови, дрощі, прищі, ослаблене членів тїла; болячки, скірні висипи, катар, пече Вас горло, болї жолудка і в крижах, болї горла, горячку, запір, ревматичні болї, прищі? Сї [illegible] другі недуги в першою продовж [illegible] може нанести шкоду Вашому здоровлю.

Я лічив мущин і жінок через довгі роки. Ваші відвідини [illegible] про мої спосібности і вдоволять Вас, бо я поможу Вам в скорім часі. [illegible] лічу саму причину недуги а її симптоми уступають скоро. Памятайте, [illegible] порада є зовсім безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лікарської. Зволікане є небезпечне. 77-89-

Dr. COLHOEUR, Succ. to

Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

ВОЄННІ ВІСТИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

(Продовжене зі стор. 1-шої).

факт, що розмірно невеличка чесько-словацька армія контролює так великий простір, належить до найцікавійших епізодів у теперішній війні.

Отсій якраз ґрупі чесько-словацьких війск треба безпроволочно помогти, бо вона має житеве значінє. Як се доносять вісти з достовірних жерел, вони находять ся нині в розпуці, бо боять ся, що обіцяна їм поміч може не прийти в час. Передівсім заходить потреба найскорше дати поміч чесько-словацьким війскам в Іркутску, щоби в сей спосіб привернути получене між східною і західною ґрупою.

Се має величезне значінє, тимбільше, що головна сила зорґанізованих відд. з полонених Німців і Австрійців, які ділають разом з червоною армією і иншими війсками, які підпирають большевицький режім, находить ся якраз в околиці між Байкальським озером і Владивостоком та в околиці Чіти, недалеко місцевости, в якій сибірська зелізниця розходить ся до Харбіна ї Владивостока.

Тут заходить ще також і та небезпека, що, заки там війска аліянтів переведуть рішучі воєнні операції, настане зима, яка здержить дальший наступ аліянтів від Владивостока, а тоді німецько-австрійські війска рушать з Чіти на Іркутск, де чесько-словацькі війска, терплячи вже тепер на брак гармат, оружа, амуниції і одіжи, найдуть ся в безвихіднім положеню. На Сибіри розпічнеть ся зима за шість тижнів.

Коли би в протягу шість тижнів чесько-словацькі війска в Іркутску не одержали помочи, всі чесько-словацькі війска дальше на захід опинять ся рівнож в небезпеці цілковитої загибелі. В такім случаю австро-німецькі війска, які творять там ядро большевицької армії, побили би найперше чесько-словацькі війска в околиці Іркутска, і почали би посувати ся щораз дальше на захід здовж сибірського шляху в напрямі европейської Росії, нищучи за собою зелізницю. і мордуючи Чехо-Словаків за порядком.

Що зроблять аліянти, щоби сьому запобігти, се є вже річию військових властий. Правдоподібно зайде конечність, щоби аліянти вислали на Сибір значно більше війска ніж се було установлене в угоді, заключеній між Японією і Злученими ми Державами.

Мадярське правительство уладило нагінку за лихварами.

ЦІРІХ (Швайцарія), 26. серпня. — Угорське правительство виповіло незвичайно енерґічну війну всім лихварам, які пересиджують по каварнях і ведуть недозволені інтереси.

В сім тижни поліції зробила напад на криївки лихварів в 17 північних повітах Угорщини. Відкрито зовсім правильні лихварські біржі з канцеляріями, полюбовними судами і клюбами.

Члени тих лихварських орґанізацій — старали ся укрити документи, які сьвідчили би про їх інтереси; деякі члени, утікаючи перед поліцією, поскакували до великого басену з водою в одіжи.

Поліція захопила богато документів, які дали правительству підставу до наложеня 1,-250.000 корон кари на їх властителів, дальше підставу сконфіскувати велику скількість средств поживи, якої вартість виносить богато міліонів корон, і зловити кількасот дезертирів.

300 жидівських лихварів, походячих з Галичини, поліція прогнала їх назад туди.

Анґлія втратила 900.000 в убитих.

ЛОНДОН, 15. серпня. — Норткліф, представник анґлійської преси, заявив на бенкеті анґлійських і американських редакторів, що Анґлія і її кольонії втратили у війні до тепер 900.000 жовнірів в убитих та що її втрати в минувшім лише році виносили 800.000.

Нортклиф заявив ся против поступованя цензури, яке приносить шкоду державі, закриваючи перед сьвітом в сей спосіб змаганя і жертви, які Анґлія приносить для загальної справи.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. (ФРЕНКФОРД). Тов. ім. Т. Шевченка, від. 35, взиває всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, аби прибули в суботу, 31. серпня б. р., на надзвичайний мітінґ, бо є дуже важні справи, котрі мусять бути полагоджені сего місяця. Мітінґ відбудеть ся в гали п. Ковнацького точно о 7-мій годині вечір. Просить ся членів прибути на означений час. — В. Пеленський, писар.

ДЕРБИ, КОНН. Тов. „Запорожська Січ", від. 23, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінґ вібудеть ся в неділю, 1. вересня с. р., о 2-гій годині пополудни, в Індіян гали, 135 Мейн ул. Взиваєть ся всіх членів, аби на сей мітінґ явили ся, і то на час, бо є важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Уряд Тов.

НОВА КНИЖКА.

Накладом Просьвітно-Драматичного Товариства в ім. Івана Франка в Філядельфії, Па., появилась з друку книжка під заголовком

ІВАН ФРАНКО

біографічний, літературний нарис, в другі роковини його смерти.

Сю книжку повинен кождий Українець і Українка як найскорше купити. Ціна брошури 20 цнт. з пересилкою. Товариствам і агентам значний опуст. Інформації і замовленя слати на адресу: 100-09

F. RICHYNSKY,
533 N. 7th St., Philadelphia, Pa.

HELP WANTED MALE
ПОТРЕБА МУЩИН.

ПОТРЕБА МУЩИН до нічної роботи, добра платня. Голосити ся: STOLLWERCK COCOA CO., 257-269 West Side Ave., Jersey City, N. J. 100-03

ПОТРЕБА помічників-робітників до фаундри. Мусять бути вправні. Добра платня для сталих. THE CASTING & SUPPLY CO., 32-38 State St., Jersey City, N. J. 100-02

ПОТРЕБА робітника відливача „Куполя" до фаундри, мусить бути добрий відливач. Добра платня для сталого чоловіка. THE CASTING AND SUPPLY CO., 32-38 State St., Jersey City, N. J. 100-02

ПОТРЕБА робітників до робіт на токарнях, скоро ручно порушуваних. TORSION BALANCE CO., 147—8th St., Jersey City, N. J. 100-05

ПОШУКУЮ робітника до чищеня вікон, обзнакомленого в тій роботі. Добра і стала робота. Плачу тижнево $24.00 і більше. Кошта подорожі будуть звернені. Голоситись на адресу: M. NAHAY, 433½ Deaderick Street, Nashville, Tenn. 102-04

ПОШУКУЄМО СЕЙЧАС агентів і агенток в кождій громаді для розпосеодинованя нашого Кальварійського Вина Лічничого і других патентованих ліків. $50 або більше може кождий заробити тижнево. По інформації пишіть сейчас до: D. WROBLEWSKI & COMPANY, D. H., 196 East 4th St., New York City. 102ч12

HELP WANTED FEMALE
ПОТРЕБА ЖЕНЩИН

Навчіть ся робити італійські цигара, а будете заробляти від 30 до 40 долярів тижнево, коли дійдете до вправи. Ми платимо по два доляри денно в часі науки. Лише дівчата понизше 20 літ можуть голосити ся до: PARODI CIGAR CO., Inc., 26-38 Cornelison Ave. (near Grand St.), Jersey City, N. J. 100-05

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Пошукую АНАСТАЗІЮ ШУТЯК з Ракобути, пов. Камінка Струмілова. Перед 3-ма роками перебувала в Шікаго при улиці Іри, а також в Аврора. Хто би о ній знав або вона сама, прошу зголоситись на адресу: W. SZUTIAK, 1760 Central Avenue, Detroit, Mich. 100-03

Пошукую ЯСЬКА БЛАЩАКА з Хирова. Хто би о нім знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: WASYL TOMASHEWSKY, 2 Millard St., Johnstown, Pa. 103

Пошукую своїх стрийків: **КОСТЯ ДВОРЯНИНА і ГАРАСИМА ДВОРЯНИНА.** Походять із села Убині, повіт Камінка стр., Галичина. Через довший час перебували в нюйорськім стейті в місті Бруклині і Ню Йорку. Котрий би з них довідав ся або хтось знав о них, то прошу подати їх адрес до: JOHN ZAZERCOWNY, 767 McKinstry Ave., Detroit, Mich. 102-04

ДЯКОУЧИТЕЛЬ з теноровим голосом пошукує місця. Може провадити хор, школу, уладжувати представленя. Місце може обняти сейчас. Інтересуючі парохії прошу зголошуватись листовно і подати свої услівя і платню. Адрес: JAKIM DANYLIW, 580 Saratoga St., Cohoes, N. Y. 103-04

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Пікнік української громади в Джерзи Сіти.

Сеї недїлї (1. вересня) відбудеть ся в парку „Мейвуд Ґров" (Фейрвю, Норт Берґен, Н. Дж.) пікнік української громади в Джерзи Сіти. Весь дохід з сього пікнїку призначений на потреби згаданої громади, котра в теперішнім часї має ріжні видатки. Джерзисітські Українці знають дуже добре, яку діяльність веде тепер вибраний ними Комітет. Вони знають, що сей Комітет не робить нїчого такого, що не було би получене із загальним народним добром. Вони врешті знають і те, що всякі видатки їх Комітету мусять покрити з власної кишенї — чи то дорогою розмету, чи добровільними жертвами, чи якими иншими способами. А чи може бути ліпший і лекший спосіб на придбане гроша нїж загально-громадський пікнїк? На такім пікнїку люди можуть прилично забавити ся, повеселити ся, доволї наговорити ся — а все те за 30 центів, бо лиш таку маленьку квоту треба заплатити за вступний тікет. Комітет повів діло так, що розходи за сей пікнїк будуть дуже маленькі, аби зате лишило ся більше гроший в касї. Нехай же наші джерзисітські громадяни не забувають, що добрий успіх сього пікнїку залежить від них самих, від їх щирої охоти і примірної солїдарности. Громада в Джерзи Сіти дала вже нераз доказ, що в загальних справах вона уміє тримати ся разом. Даймо доказ своєї солїдарности і в сю недїлю! Ідім усї на громадський пікнїк, берім з собою всїх своїх знакомих (враз з дїтьми) і подбаймо о те, аби наша громадська каса не була порожна! Чейже в тій справі між нами „слейкерів" не буде?!...

Правительство заборонило пересилати „Новый Міръ" почтою.

Міністерство почт оповістило, що жидівську большевицьку ґазету в московській мові „Новый Міръ", видавану в Ню Йорку, забороняєть ся пересилати почтою. Заборонено пересилати почтою також англійську соціялістичну ґазету „Мілвоки Лідер" з Мілвоки, Вісконзин.

1.876 жидівських офіцирів в американській армії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 28, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

В американській морській і сухопутній армії є 1.876 жидівських офіцирів, після обчисленя американсько-жидівського комітету. Вони є розділені в сей спосіб: бриґадієр-ґенерал 1, полковників 3, ляйтнант-полковників 8, майорів 52, капітанів 350, ляйтнантів 1.460, віцеадмірал 1, і командант 1.

Банкові доходи.

Чистий дохід всїх державних банків за перших шість місяців 1917 року виносив точно 100,000.000 долярів, або майже 20% вложеного капіталу. За перших сїм місяців 1918 року ніодин державний банк у Злучених Державах не мав дефіциту.

З Ґрінвіч, Конн. — Сусїди Луіса Куппе прискаржили його на полїцію за се, що він має пса, який вєє, як Куппе скаже „гох ді кайзер", виє три рази...

Пошанувала свою народну честь.

Доносять нам з Пітсфілд, Массачусетс: — Тут відбуло ся весїлє вдови Настї Яремій, з дому Гусків, яка тепер вийшла заміж за російського іміґранта. Хоч він православного, а вона грецько-католицького обряду, не вінчали ся в місцевій православній церкві, але поїхали до Когус, Н. Й., і там повінчав їх уніятський сьвященик, о. Л. Чапельський. Вони були би вінчали ся в місцевій православній церкві, коли би батюшка Губяк не був так різко виступив проти Українців. Народна честь казала їм не приймати благословенства від того, хто ворожо відносить ся до української справи.

Православна парохія в Мононгагіла, Па., перейшла на католицизм.

В Овенсборо, Кентоки, згоріла горальня і 43.000 бочок горівки, вартости 3,000.000 долярів.

11-літний хлопець повісив ся.

Незвичайне нервове потрясене відчули мешканцї Нюарку, Н. Дж., коли довідались, що 11-літний хлопець, Френк Мошер, який находив ся в дїточім заведеню, поповнив самовбийство, закинувши собі петлю на шию... Мошер був майже сиротою, бо батько помер, а його мама находить ся тепер в Морріс Плейнс в заведеню для божевільних. Сї обставини ділали так на молодого хлопця, що він нїколи не чув ся веселим, був невдоволений житєм і все ходив сумний. Нарешті зробив конець свому житю. Случаї, щоби хлопець в такім віцї повісив ся, є дуже рідкі, і тому самовбийство Мошера викликало велику сензацію в Нюарку.

Ґураґан в Міннесотї, який бушував там минувшого тижня, убив 30 осіб, а поранив около 100.

Стейт Каліфорнія, має тепер 2,377.549 мешканців.

5,500.000 анальфабетів находить ся під сю пору у Злучених Державах.

Фабрика в Байон, Ню Джерзи, „Інтернешенел Нікел енд Тексас Ойл", оповістила, що дає своїм 3.500 робітникам 10% підвишки.

Між Америкою і Японією, у віддаленю 4.600 миль, будуть установляти бездротний телеґраф. Японська стация буде в Токіо, а американська в Сан Франціско. Се буде найдовше безпосереднє бездротне получене в сьвітї.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Дорожня в Петроградї.

Один американський банковий представник в Петроградї доносить, що дорожня тамки переходить тепер всякі границї. Фунт чорного хлїба коштує 12 рублїв, фунт цукру 40 рублїв, а звичайне убране 1.400 рублїв. — Великий російський співак Шаляпін згодив ся з московською оперою, що за кождий його виступ на сцену він дістане 12 фунтів муки, замісць гроший. — Голод в Петроградї досолив усїм так, що тепер кавалери носять своїм нареченим не чоколяди і цьвіти, але масло і яйця.

Дорожня в Празї.

Телеґрама з Парижа доносить, що фунт вепровини в Празї, Чехія, коштує 24 корон, фунт смальцю або масла 40 корон, фунт кави 60 корон, фунт гербати 80 корон, одно яйце 2 корони, мужеське убране 1.050 кор., локоть сукна 150 корон, звій (шпулька) ниток 30 корон, пара черевиків 250 корон. — Мила і сира не можна дістати. Курок та індиків є досить, але бідний не може їх дістати, бо одна курка коштує 50 корон, а один індик 210 корон. Мяса жадного майже нема.

Др. Ганс Кріґер, пруський посол, заявив в нїмецькім парляментї, що підчас війни в Нїмеччині ухвалено 8.400 нових законів і видано 33.000 нових розпоряджень.

Фабриканти тютюну в Нїмеччинї рішили замкнути з початком січня 1919 року свої робітнї, бо нема сирівця. Замкнеть ся 6.000 фабрик і віддалить ся через се 220.000 робітників, — каже телеґрама з Копенгаґен.

За весь час війни аліянти затопили 250 нїмецьких і австрійських підводних лодок. Разом з ними пійшло на дно моря около 9.000 моряків.

Обчислено, що в Анґлії, Франції, Голяндії і Швайцарії є майже 600.000 бельґійських утікачів.

Підчас експльозії в фабрицї Крупа, в Ессен, Нїмеччина, впало жертвою около 6.000 людий.

На західнім фронті появили ся нові нїмецькі літаки, які можуть взнести ся до висоти 8.000 стіп протягом 15 мінут.

Мексиканське правительство наложило новий податок на імпортований друкарський папір. Купець має платити 30% податку від суми, яку заплатив за папір.

Обчислено, що підчас війни в Боснї, Австрія, померло 165.000 дїтий у віцї низше десять літ житя.

Памятка затоплення Люзитанії.

Анґлійська ґазета „Мерчент Сервіс Ревю" піддала гадку, щоби на місци, де Нїмцї затопили корабель Люзитанію, уставили велику бочку, сильно осьвітлену електрикою. Се мало би по всї часи бути сьвідком нїмецької некультурности.